

แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ชีวิตอยู่อย่างมีความสุขปลอดจากยาเสพติดและอบายมุข ด้วย “BNK Comfort Model” ของโรงเรียนบ้านหน้าควนลัง (ราษฎร์สามัคคี) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2

Best Practice: Living a Happy Life Free from Drugs and Vices through the “BNK Comfort Model,” of Bannakhuanlung School Under the Songkhla Primary Educational Area Service Office 2

เรวดี ชาวนาสัย¹, ชลกานต์ เหมพกุล² และ ณัฐริยา หมดอาดัม³

Rawadee Chaowanasai¹, Chonlakan Harampakul² and Nattariya Madadam³

¹ดร., คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

¹Ph.D., Department of Curriculum and Instruction Program, Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai University.

^{2,3}ครูผู้สอน, โรงเรียนบ้านหน้าควนลัง (ราษฎร์สามัคคี)

^{2,3}Teacher, Bannakhuanlung School

*Corresponding author, E-mail: rawadee.c@hu.ac.th

บทคัดย่อ

แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ชีวิตอยู่อย่างมีความสุขปลอดจากยาเสพติดและอบายมุข ด้วย “BNK Comfort Model” ของโรงเรียนบ้านหน้าควนลัง (ราษฎร์สามัคคี) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน คือ ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการสร้างแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ และนำไปทดลองใช้ เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการจำเป็น แบบตรวจสอบความสอดคล้ององค์ประกอบ แบบประเมินพฤติกรรมเสี่ยงต่อสารเสพติดและอบายมุข แบบวัดระดับความสุขในชีวิตของนักเรียน แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแจกแจงความถี่ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย: 1) นักเรียนบางส่วนยังขาดภูมิคุ้มกันทางใจในการปฏิเสธสิ่งชั่วร้าย การดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในยังไม่ต่อเนื่องและขาดรูปแบบที่ชัดเจน จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาแนวปฏิบัติที่ชัดเจนและเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน 2) ได้แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศภายใต้ชื่อว่า “BNK Comfort Model” พัฒนาขึ้นจากแนวคิดเชิงบูรณาการด้านการสร้างความร่วมมือ ภาครัฐ-เอกชน การสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตร ภายใต้บริบทของ ความสุข ความปลอดภัย และการใช้ชีวิตอย่างสมดุล 3) ผลการทดลองใช้ ทำให้คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมเสี่ยงต่อสารเสพติดและอบายมุขของนักเรียน ลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และคะแนนเฉลี่ยของระดับความสุขในชีวิต เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ, ชีวิตอยู่อย่างมีความสุข, ปลอดจากยาเสพติดและอบายมุข

Abstract

This study aims to develop and implement a best practice model entitled Living a Happy Life Free from Drugs and Vices through the “BNK Comfort Model” of Bannakhuanglung School Under the Songkhla Primary Educational Area Service Office 2. The research was conducted in three sequential phases: 1) an assessment of existing conditions and needs, 2) the development of a contextually appropriate best practice model, and 3) implementation and evaluation of the model’s effectiveness. Research instruments included: a questionnaire assessing current conditions, problems, and needs; a component validity checklist; a risk behavior assessment tool related to substance abuse and vices; a happiness scale for student well-being; and an in-depth interview protocol. Data were collected directly by the researcher. Quantitative data were analyzed using descriptive statistics—mean, standard deviation, and frequency distribution—while qualitative data were analyzed through content analysis. The findings revealed that: 1) A portion of students lacked the psychological resilience to resist negative influences, and drug prevention initiatives within the school were inconsistent and lacked a structured framework, highlighting an urgent need for a well-defined and context-sensitive practice model. 2) The resulting best practice model, referred to as the *BNK Comfort Model*, was developed based on integrative principles emphasizing stakeholder collaboration, network partnerships, and the creation of a supportive and safe school environment. The model is grounded in the concepts of happiness, safety, and balanced living. 3) The implementation of the BNK Comfort Model led to a statistically significant reduction in student risk behaviors associated with substance abuse and vices, alongside a statistically significant increase in levels of reported happiness among students.

Keywords: Best Practice, Student Well-being, Drug Prevention

บทนำ

ในยุคปัจจุบัน สังคมไทยเผชิญกับปัญหายาเสพติดและอบายมุขในหมู่เด็กและเยาวชนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปัญหาเหล่านี้ไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพกายและจิตใจของเยาวชน แต่ยังกระทบต่อพฤติกรรม การเรียนรู้ และการดำรงชีวิตในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2565) สถานศึกษาในฐานะสถาบันหลักในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และเสริมสร้างทักษะชีวิต จึงจำเป็นต้องมีบทบาทสำคัญในการสร้างเกราะป้องกันและส่งเสริมการใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (2565) ให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อน “คุณภาพผู้เรียน” โดยเน้นการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางสังคม และห่างไกลจากพฤติกรรมเสี่ยง พร้อมทั้งส่งเสริมให้สถานศึกษาเป็นพื้นที่ปลอดภัย (Safe School) และพื้นที่แห่งความสุข (Happy School) ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยให้เป็น “คนดี เก่ง และมีคุณภาพชีวิตที่ดี” มีทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ และมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม

การบริหารจัดการและดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างความสุขและความปลอดภัยให้กับนักเรียนของโรงเรียนบ้านหน้าควนลัง (ราษฎร์สามัคคี) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ยังขาดแนวทางการบริหารที่เป็นระบบและต่อเนื่อง อาจส่งผลต่อสุขภาพกายและจิตใจ พฤติกรรม การเรียนรู้ และการดำรงชีวิตในอนาคตของนักเรียน (โรงเรียนบ้านหน้าควนลัง (ราษฎร์สามัคคี), 2565) ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาจึงร่วมกับครูผู้รับผิดชอบงานสถานศึกษาสีขาวจึงได้คิดค้นแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานได้อย่างเป็นระบบ โดยนำแนวคิดเชิงบูรณาการด้านการสร้างความรู้ร่วมมือ ภาวศรัทธา การสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตร ภายใต้บริบทของ ความสุข ความปลอดภัย และการใช้ชีวิตอย่างสมดุล มาปรับใช้ สำหรับขับเคลื่อนโรงเรียนสู่ความเป็นโรงเรียนแห่งความสุขและปลอดภัย นักเรียนใช้ชีวิตอย่างมีความสุข ปลอดภัยห่างไกลยาเสพติดและอบายมุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ: ชีวิตอยู่อย่างมีความสุขปลอดภัยห่างไกลยาเสพติดและอบายมุข ด้วย “BNK Comfort Model” ของโรงเรียนบ้านหน้าควนลัง (ราษฎร์สามัคคี) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2
2. เพื่อสร้างแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ: ชีวิตอยู่อย่างมีความสุขปลอดภัยห่างไกลยาเสพติดและอบายมุข ด้วย “BNK Comfort Model” ของโรงเรียนบ้านหน้าควนลัง (ราษฎร์สามัคคี) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2
3. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ: ชีวิตอยู่อย่างมีความสุขปลอดภัยห่างไกลยาเสพติดและอบายมุข ด้วย “BNK Comfort Model” ของโรงเรียนบ้านหน้าควนลัง (ราษฎร์สามัคคี) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ได้เสนอไว้ว่า แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ หมายถึง กิจกรรมหรือรูปแบบที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูง เห็นผลในทางปฏิบัติ และสามารถถอดบทเรียนไปใช้ในพื้นที่อื่นได้ โดยมีลักษณะสำคัญ คือ สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ มีการมีส่วนร่วมจากหลายภาคส่วน มีผลลัพธ์ที่ชัดเจนต่อเป้าหมาย เช่น ลดพฤติกรรมเสี่ยง เพิ่มทักษะชีวิต มีความยั่งยืน และสามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

กระบวนการในการสร้างนวัตกรรม ทางการศึกษาแต่ละขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1: การกำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนา เมื่อได้ระบุปัญหาการได้อย่างชัดเจนแล้ว สิ่งสำคัญที่จะต้องดำเนินการก็คือจะต้องกำหนด วัตถุประสงค์ในการพัฒนาให้แน่ชัดลงไป และจะต้องเป็นวัตถุประสงค์ที่เป็นไปได้ด้วย

ขั้นตอนที่ 2: การศึกษาค้นคว้าเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการพัฒนานวัตกรรม ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าหลักวิชาแนวคิด ทฤษฎี ศึกษาวิธีสอน และผลงานการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตรงกับวัตถุประสงค์ในการผสมผสานกับความคิดและประสบการณ์ เพื่อจัดสร้างเป็นต้นแบบของนวัตกรรมที่จะนำมาใช้แก้ปัญหา

ขั้นตอนที่ 3: การสร้างต้นแบบของนวัตกรรม มีองค์ประกอบย่อย ดังนี้

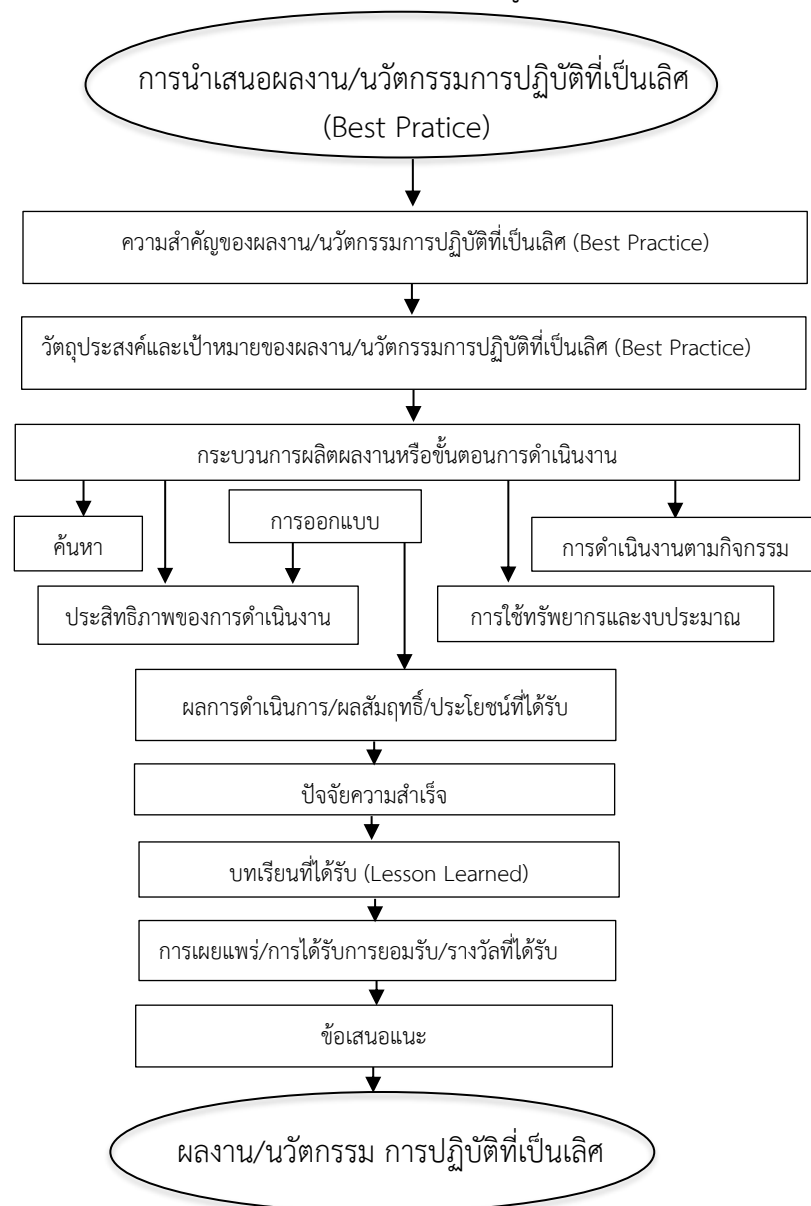
- 1) ชื่อนวัตกรรม

- 2) วัตถุประสงค์ของการใช้นวัตกรรม
- 3) ทฤษฎีหรือหลักการที่ใช้ในการสร้างนวัตกรรม
- 4) ส่วนประกอบของนวัตกรรม
- 5) ลักษณะทางเทคนิค
- 6) แนวการใช้นวัตกรรม

ขั้นตอนที่ 4: การตรวจสอบเพื่อปรับปรุงคุณภาพของนวัตกรรมต้นแบบ การตรวจสอบต้นแบบของนวัตกรรมที่จัดสร้างขึ้นเสร็จแล้วจะดำเนินการ 2 ลักษณะ คือ การตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ และการตรวจสอบโดยการทดลองใช้กับผู้เรียนกลุ่มเด็ก

ขั้นตอนที่ 5: การทดลองใช้ในชั้นเรียนปกติ เป็นการทดลองใช้นวัตกรรมเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 6: การเผยแพร่และนำไปใช้ขยายผลให้ครูคนอื่นได้ทดลองใช้

ภาพที่ 1 การนำเสนอการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

จากภาพที่ 1 การนำเสนอการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ประกอบด้วยเนื้อหาต่าง ๆ ได้แก่ ชื่อ ความเป็นมา ความสำคัญ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน ปัจจัยความสำเร็จ บทเรียนที่ได้รับ การเผยแพร่ และข้อเสนอแนะ

แนวคิดเกี่ยวกับความสุขและความปลอดภัย

ความสุข (Happiness) และความปลอดภัย (Safety) ถือเป็นพื้นฐานสำคัญของการดำรงชีวิต โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน ซึ่งเป็นวัยที่กำลังเติบโตและเผชิญกับแรงกดดันหลากหลายด้าน

Seligman (2011) กล่าวว่า ความสุขสามารถเกิดจากการมีความสัมพันธ์ที่ดี การมีจุดหมาย และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่มีคุณค่า ความปลอดภัยมีทั้งในมิติของร่างกาย จิตใจ และสังคม โดยเฉพาะการรู้เท่าทันและหลีกเลี่ยงสิ่งเสพติดหรืออบายมุข เช่น เหล้า บุหรี่ การพนัน และพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

ศูนย์สุขวิทยาจิต (2562) แนะนำไว้ว่า ความสุขที่แท้จริงควรมาจากการมีสุขภาพกายและใจที่ดี มีความสัมพันธ์ที่อบอุ่นในครอบครัว และการมีจิตใจที่มั่นคง การเสพติดและอบายมุขเป็นเพียงการหลีกเลี่ยงปัญหาและความทุกข์ชั่วคราว ซึ่งส่งผลเสียต่อสุขภาพกายและจิตใจ ทำลายความสัมพันธ์ในครอบครัว และก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม

ธนพร สุวรรณบุญ (2563) รายงานว่าบุคลากรที่มีสุขภาพจิตดีและมีรายได้เพียงพอมีความสุขในการทำงานสูงขึ้น ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพในการฟื้นฟูผู้ป่วย ดังนั้นการสนับสนุนสุขภาพจิตและความเป็นอยู่ของผู้ดูแลจึงเป็นสิ่งสำคัญ

อัญชลี จมพภูจามิกร (2564) แนะนำไว้ว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดควรเริ่มจากการสร้างความเข้าใจและความรักในครอบครัว การให้การศึกษาเกี่ยวกับพิษภัยของสารเสพติด การส่งเสริมกิจกรรมที่สร้างสรรค์ เช่น กีฬา ดนตรี และการมีส่วนร่วมในชุมชน นอกจากนี้การให้คำปรึกษา และการบำบัดรักษาอย่างเหมาะสมก็เป็นสิ่งสำคัญในการช่วยเหลือผู้ที่ประสบปัญหา

แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ (2565) ได้สรุปผลการศึกษาแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาไว้ว่า สถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญ การขับเคลื่อนงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดลงสู่นักเรียน นักศึกษา ท่ามกลางสถานการณ์ปัญหาในรูปแบบที่หลากหลายซับซ้อน และแปรเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว ภายใต้สภาพแวดล้อมไปด้วยปัจจัยเสี่ยง และพื้นที่เสี่ยงต่อการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ในสังคมปัจจุบัน สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดระบบงานด้านยาเสพติด เพื่อบูรณาการการทำงาน ทั้งหน่วยงาน ภายในและหน่วยงานภายนอก ให้สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลโดย แบ่งออกเป็น 6 แนวทาง เพื่อเป็นระบบงานเพื่อรองรับการปฏิบัติงาน ด้านยาเสพติดในสถานศึกษา คือ ระบบข้อมูล ระบบป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ระบบการให้คำปรึกษา ระบบเฝ้าระวัง ระบบสนับสนุนจากชุมชน เครือข่ายการทำงาน และระบบบริหารจัดการ

ระบบข้อมูลมีความสำคัญต่อการวางแผน และวิธีการที่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

ระบบป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นแนวทางในการปฏิบัติและการให้ความรู้เรื่อง ยาเสพติด เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับโทษ พิษภัย และอันตรายจากยาเสพติด การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้มีการพัฒนาตนเองให้สามารถป้องกันตนเองจากยาเสพติด

ระบบการให้คำปรึกษาเป็นกระบวนการ ให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีปัญหาเพื่อให้นักเรียน

สามารถหาทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยตนเองได้ถูกต้องและเหมาะสม

ระบบเฝ้าระวัง เป็นกลไกในการเฝ้าระวังยาเสพติดในโรงเรียน ระบบการสนับสนุนจากชุมชนและเครือข่ายการทำงาน เป็นการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ต้องได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากชุมชนและหน่วยงานในพื้นที่

ระบบบริหารจัดการ โดยสถานศึกษาควรจัดโครงสร้างและกลไกบริหารจัดการงานด้านยาเสพติดเพื่ออำนวยความสะดวกในการทำงานในระบบต่าง ๆ ด้วยการสร้างกลไกการทำงาน

นอกจากนี้การได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทุกหน่วยงานจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขยาเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

แนวคิดของโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข

กระทรวงศึกษาธิการ (2560) กล่าวว่า การดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข ได้ดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่อง โดยใช้แนวคิดและหลักการของ “4 ประสาน 2 ค้ำ” ซึ่ง 4 ประสาน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนครูอาจารย์ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนนักเรียนนักศึกษา และส่วนของ 2 ค้ำ เดิมเป็นผู้แทนชุมชน แต่พื้นที่เสี่ยงเพิ่มมากขึ้นจึงได้กำหนดใหม่เพื่อให้มีบุคลากรสำคัญที่จะเข้ามาช่วยสถานศึกษาในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข ได้แก่ ตำรวจทหาร ผู้นำท้องถิ่น และผู้นำศาสนา ซึ่งอยู่ในบริเวณท้องถิ่น และชุมชน ทั้งนี้ เพื่อช่วยสถานศึกษามีมาตรการป้องกัน และการปราบปรามผู้จำหน่าย/ผู้เสพมาตรการ ความปลอดภัย เป็นการเพิ่มความมั่นใจให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด แหล่งอบายมุข รอบสถานศึกษา ดังนั้นเพื่อให้สถานศึกษามีระบบการป้องกันที่เข้มแข็ง ต่อเนื่อง และยั่งยืน จึงให้มีการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ 5 มาตรการ และกลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่ เป็นแนวทางการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขในสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแห่งชาติ (2565) ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 มาตรการด้านการป้องกัน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการค้นหา

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการรักษา

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการเฝ้าระวัง

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการบริหารจัดการ

กลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่ คือ

1.สถานศึกษาต้องมีกลยุทธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่สอดคล้องกับสภาพปัญหายาเสพติดและบริบทพื้นที่

2. สถานศึกษาต้องมีแผนงานยาเสพติดในสถานศึกษาที่ชัดเจน

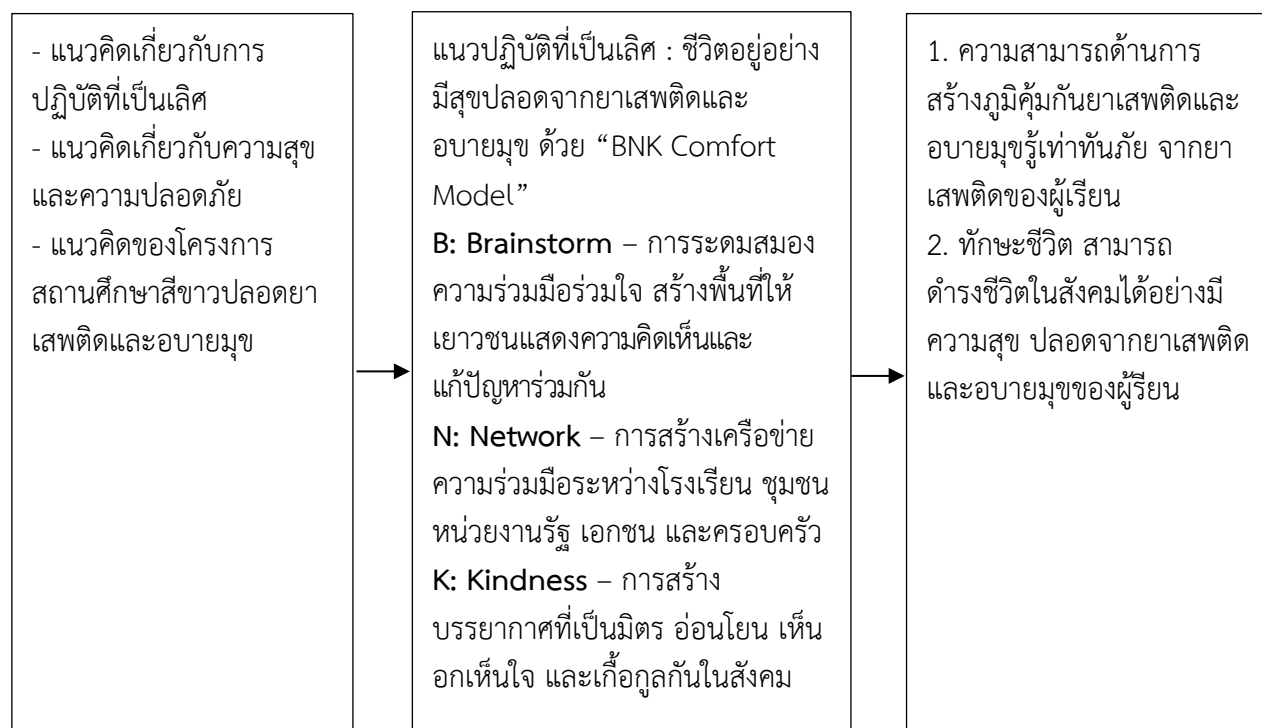
3.สถานศึกษาต้องพัฒนาระบบงานรองรับยุทธศาสตร์ 4 ระบบ คือ ป้องกัน เฝ้าระวัง ดูแลช่วยเหลือ และบริหารจัดการ

4.สถานศึกษาต้องมีเครือข่ายการทำงานระหว่างนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน

และในส่วนของ 2 ไม่ คือ 1) สถานศึกษาไม่ปกปิดข้อมูล กลุ่มเสพ กลุ่มติด กลุ่มค้ายา และไม่ผลักปัญหา 2) ไม่ไล่ให้นักเรียนออกจากสถานศึกษา แต่ต้องนำไปบำบัดรักษาแล้วกลับมาเรียนใหม่ได้ ทั้งนี้โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติด ได้ดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่อง โดยยึดหลักการประสานงาน

และหลัก 5 มาตรการ ได้แก่ ป้องกัน ค้นหา รักษา ฟื้นฟู และบริหารจัดการ ภายใต้กลยุทธ์ 4 ต้อง 2 ไม่
จากการศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องนำมาเขียนเป็นกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย ได้ดังนี้

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ: ชีวิตอยู่อย่างมีความสุขปลอดจากยาเสพติดและอบายมุข ด้วย “BNK Comfort Model” ของโรงเรียนบ้านหน้าควนลัง (ราษฎร์สามัคคี) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2

ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจำเป็น เก็บข้อมูลจากครู นักเรียน และผู้บริหารเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแจกแจงความถี่ และสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ: ชีวิตอยู่อย่างมีความสุขปลอดจากยาเสพติดและอบายมุข ด้วย “BNK Comfort Model” ของโรงเรียนบ้านหน้าควนลัง (ราษฎร์สามัคคี) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2

ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) แนวคิดเกี่ยวกับความสุขและความปลอดภัย แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา แนวคิดของโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข และสัมภาษณ์ผู้บริหาร จำนวน 2 คน ครู จำนวน 3 คน กรรมการสถานศึกษา จำนวน 3 คน และผู้ปกครอง จำนวน 3 คน รวมจำนวน 11 คน ได้มาด้วยการเลือกแบบจำเพาะเจาะจง เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติโดยใช้แบบสัมภาษณ์ สังเคราะห์องค์ความรู้ที่ได้

จากการศึกษาทฤษฎีและแนวคิดงานวิจัย โดยใช้ตารางสังเคราะห์องค์ประกอบ และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ เพื่อออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสม จัดทำร่างโมเดล BNK Comfort และนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอข้อเสนอแนะและปรับปรุงให้สมบูรณ์มากำหนดองค์ประกอบและแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ: ชีวิตอยู่อย่างมีความสุขปลอดจากยาเสพติดและอบายมุข ด้วย “BNK Comfort Model” ของโรงเรียนบ้านหน้าควนลัง (ราษฎร์สามัคคี) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 โดยมีองค์ประกอบย่อย ดังนี้

- 1) ชื่อนวัตกรรม
- 2) วัตถุประสงค์ของการใช้นวัตกรรม
- 3) ทฤษฎีหรือหลักการที่ใช้ในการสร้างนวัตกรรม
- 4) ส่วนประกอบของนวัตกรรม
- 5) ลักษณะทางเทคนิค
- 6) แนวการใช้นวัตกรรม

ยกร่างแนวทางการปฏิบัตินำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องขององค์ประกอบ จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลโครงการสถานศึกษาระดับเพชร จำนวน 3 คน ครูผู้สอนผู้รับผิดชอบโครงการสถานศึกษาสีขาวที่ได้รับรางวัลโครงการสถานศึกษาระดับเพชร จำนวน 3 คน ผู้บริหารการศึกษา (รองผู้อำนวยการสถานศึกษาที่รับผิดชอบดูแลกลุ่มงานส่งเสริมกิจกรรมนักเรียน) จำนวน 1 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบตรวจสอบความสอดคล้ององค์ประกอบ 5 ระดับ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความสอดคล้อง ระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความสอดคล้อง ระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความสอดคล้อง ระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความสอดคล้อง ระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความสอดคล้อง ระดับน้อยที่สุด

นำเสนอข้อมูลทั้งรายชื่อและรายด้านด้วยค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

- 4.51 - 5.00 หมายถึง มีความสอดคล้อง ระดับมากที่สุด
- 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความสอดคล้อง ระดับมาก
- 2.51 - 3.50 หมายถึง มีความสอดคล้อง ระดับปานกลาง
- 1.51 - 2.50 หมายถึง มีความสอดคล้อง ระดับน้อย
- 1.00 - 1.50 หมายถึง มีความสอดคล้อง ระดับน้อยที่สุด

ปรับปรุงร่างแนวทางทางการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิจนได้แนวทางการปฏิบัติไปทดลองใช้ในโรงเรียนบ้านหน้าควนลัง (ราษฎร์สามัคคี)

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการทดลองใช้ แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ชีวิตอยู่อย่างมีความสุขปลอดจากยาเสพติดและอบายมุข ด้วย “BNK Comfort Model” ของโรงเรียนบ้านหน้าควนลัง (ราษฎร์สามัคคี) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2

การดำเนินการในขั้นตอนนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินผลการนำแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศมาใช้ในบริบทของโรงเรียน โดยเน้นที่การสร้างความสุขและความปลอดภัยในชีวิตนักเรียนห่างไกลจากยาเสพติดและอบายมุข โดยมีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้

ผู้วิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบโครงการสถานศึกษาสีขาวของโรงเรียนร่วมกับครูประจำชั้นทำการประเมินผลก่อนทดลองใช้แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศที่ได้คิดค้นขึ้นมา โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมเสี่ยงต่อสารเสพติดและอบายมุข แบบวัดระดับความสุขในชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนบ้านหน้าควนลัง (ราษฎร์สามัคคี) ปีการศึกษา 2565 ได้มาโดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจงบันทึกข้อมูลไว้ ต่อจากนั้นจึงได้นำแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ชีวิตอยู่อย่างมีสุขปลอดภัยจากยาเสพติดและอบายมุข ด้วย “BNK Comfort Model” ของโรงเรียนบ้านหน้าควนลัง (ราษฎร์สามัคคี) ไปทดลองใช้เป็นเวลา 1 ปีการศึกษา เริ่มตั้งแต่วันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 ถึงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2566 จากนั้นทำการประเมินผลโดยใช้เครื่องมือวิจัย ประกอบด้วย แบบประเมินพฤติกรรมเสี่ยงต่อสารเสพติดและอบายมุข แบบวัดความสุขในชีวิตของนักเรียน บันทึกผลการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรม และระดับความสุขของนักเรียนเป็นรายบุคคล วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา เช่น ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมภาษณ์ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนเกี่ยวกับผลการใช้แนวปฏิบัติ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์และการสังเกตโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปผลจากการทดลองใช้ BNK Comfort Model ว่าส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันตนเองจากยาเสพติดและความสุขของนักเรียนหรือไม่ เปรียบเทียบผลก่อนและหลังการใช้พร้อมอภิปรายผลที่ได้รับเพื่อใช้ในการพัฒนาแนวทางในอนาคต

ผลการดำเนินงาน

1. ผลการศึกษาในขั้นตอนนี้ดำเนินการโดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครอง เพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของปัญหาและความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมความสุขและความปลอดภัยในชีวิตของนักเรียน โดยมีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

สภาพปัญหาจากข้อมูลที่ได้ พบว่า นักเรียนบางส่วนยังขาดภูมิคุ้มกันทางใจในการปฏิเสธสิ่งชั่วร้าย เช่น บุหรี่ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และพฤติกรรมเสี่ยงอื่น ๆ ในชุมชน นอกจากนี้ยังพบว่า การดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนยังไม่ต่อเนื่องและขาดรูปแบบที่ชัดเจน ทำให้เกิดช่องว่างในการเสริมสร้างพฤติกรรมเชิงบวก ความต้องการจำเป็น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความต้องการกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะชีวิต การรู้เท่าทันสื่อ การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ และการสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง โดยเฉพาะต้องการโมเดลที่สามารถใช้ได้จริงในสถานศึกษาและปรับใช้ตามบริบทของโรงเรียนที่อยู่ในชุมชนชนบท ข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารและครูเสนอให้มีการบูรณาการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนร่วมกับแนวปฏิบัติด้านคุณธรรมจริยธรรม นักเรียนต้องการกิจกรรมที่สนุก เข้าใจง่าย และมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ผู้ปกครองเน้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อร่วมดูแลลูกหลานอย่างใกล้ชิด

สรุปผลการวิเคราะห์ได้ว่า โรงเรียนมีความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาแนวปฏิบัติที่ชัดเจนและเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างชีวิตที่มีความสุขและปลอดภัยจากยาเสพติดและอบายมุข โดยควรเป็นรูปแบบที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริง และเกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมในเชิงบวก

2. ผลการพัฒนาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศภายใต้ชื่อว่า “BNK Comfort Model” มีรายละเอียด ดังนี้
BNK Comfort Model พัฒนาขึ้นจากแนวคิดเชิงบูรณาการด้านการสร้างความร่วมมือ ภาควิชา
เครือข่าย การสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตร ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

B: Brainstorm – การระดมสมอง ความร่วมมือร่วมใจ สร้างพื้นที่ให้เยาวชนแสดงความคิดเห็น
และแก้ปัญหาร่วมกัน

N: Network – การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน หน่วยงานรัฐ เอกชน
และครอบครัว

K: Kindness – การสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตร อ่อนโยน เห็นอกเห็นใจ และเกื้อกูลกันในสังคม
ทั้งสามองค์ประกอบดำเนินการภายใต้บริบทของ “Comfort” คือ ความสุข ความปลอดภัย และ
การใช้ชีวิตอย่างสมดุล โดยมีรายละเอียดดังนี้

C: care and support system (ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน) O: outstanding (ความมั่นใจใน
การใช้ชีวิตอย่างปลอดภัย) M: maintenance (ดูแลรักษาตนเองให้ปลอดภัย) F: family base (ครอบครัว
เป็นฐานที่อบอุ่นเข้าใจ) O: opportunity (โอกาส) R: responsibility (ความรับผิดชอบตนเองและสังคม)
T: technology (ทันสมัย รู้และเข้าใจ ใช้เทคโนโลยีอย่างปลอดภัย) และดำเนินงานโดยใช้วงจรคุณภาพ
PDCA ของเดมมิ่ง เขียนเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 3 แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ชีวิตอยู่อย่างมีความสุขปลอดภัยจากยาเสพติดและอบายมุข ด้วย
“BNK Comfort Model” ของโรงเรียนบ้านหน้าควนลัง (ราษฎร์สามัคคี) สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2

3. ผลการทดลองใช้ แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ชีวิตอยู่อย่างมีความสุขปลอดภัยจากยาเสพติดและอบายมุข ด้วย “BNK Comfort Model” ของโรงเรียนบ้านหน้าควนลัง (ราษฎร์สามัคคี) สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2

จากการวิเคราะห์ข้อมูลผลการทดลองใช้แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ชีวิตอยู่อย่างมีความสุข ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข ด้วย “BNK Comfort Model” ของโรงเรียนบ้านหน้าควนลัง (ราษฎร์สามัคคี) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมเสี่ยงต่อสารเสพติดและอบายมุข และแบบวัดระดับความสุขในชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

3.1 ผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อสารเสพติดและอบายมุข

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ที่ได้รับการดำเนินงานตาม “BNK Comfort Model” มีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมเสี่ยงต่อสารเสพติดและอบายมุข ลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการทดลอง โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเสี่ยงต่อสารเสพติดและอบายมุขของนักเรียน ลดลง จาก 15.50 เป็น 10.25

3.2 ผลต่อระดับความสุขในชีวิตของนักเรียน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ที่ได้รับการดำเนินงานตาม “BNK Comfort Model” มีคะแนนเฉลี่ยของระดับความสุขในชีวิต โดยภาพรวมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับความสุขในชีวิตของนักเรียน เพิ่มขึ้น จาก 75.80 ก่อนการทดลอง เป็น 82.15 หลังการทดลอง เมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการทดลอง พิจารณารายด้านพบว่า ความสุขทางกาย ใจ สังคม สติปัญญา นักเรียนมีความสุขในด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้นทุกด้าน

3.3 ผลจากการสัมภาษณ์ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน

สอดคล้องกันในทิศทางที่ว่า การนำแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ “BNK Comfort Model” มาใช้ ส่งผลเชิงบวกต่อสภาวะและความปลอดภัยของนักเรียนอย่างรอบด้าน โดยมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในด้านพฤติกรรม สุขภาพ ความสัมพันธ์ การตระหนักถึงภัยของยาเสพติดและอบายมุข รวมถึงการสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรและความร่วมมือในโรงเรียนและชุมชน ครูส่วนใหญ่สังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมของนักเรียนไปในทิศทางที่ดีขึ้น เช่น มีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครูอย่างเป็นมิตรมากขึ้น แสดงความเห็นอกเห็นใจและช่วยเหลือเพื่อนร่วมชั้นเรียนมากขึ้น การลดลงของพฤติกรรมเสี่ยง เช่น การทะเลาะวิวาท การรวมกลุ่มที่ไม่เหมาะสม การพูดคุยก้าวร้าว ลดน้อยลง ผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่า สังเกตเห็นบุตรหลานมีความสุขมากขึ้น ร่าเริงแจ่มใสขึ้น มีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น และมีการปรับตัวทางสังคมที่ดีขึ้น นักเรียนส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่า รู้สึกมีความสุขมากขึ้น สนุกกับการมาโรงเรียน และรู้สึกปลอดภัยทั้งในและนอกโรงเรียน นักเรียนชอบกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นตามแนวคิดของโมเดล เช่น กิจกรรมระดมสมอง การทำงานกลุ่ม การช่วยเหลือเพื่อน ความเข้าใจเรื่องยาเสพติดและอบายมุข

สรุปและอภิปรายผล

จากข้อค้นพบหลังนำรูปแบบการปฏิบัติที่เป็นเลิศ “BNK Comfort Model” ไปใช้ในการดำเนินงาน สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อสารเสพติดและอบายมุขนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ที่ได้รับการดำเนินงานตาม “BNK Comfort Model” มีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมเสี่ยงต่อสารเสพติดและอบายมุข ลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการทดลอง โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเสี่ยงต่อสารเสพติดและอบายมุขของนักเรียน ลดลง เนื่องมาจากการเรียนรู้จากการสังเกตและ

เลียนแบบ: โมเดล BNK Comfort ส่งเสริมการสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตร (Kindness - K) และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ (Network - N) ซึ่งเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สังเกตและเลียนแบบพฤติกรรมเชิงบวกจากครู เพื่อน ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนที่เป็นแบบอย่างที่ดี การเห็นบุคคลเหล่านี้แสดงพฤติกรรมที่หลีกเลี่ยงสารเสพติดและอบายมุข รวมถึงการมีปฏิสัมพันธ์ที่สร้างสรรค์ จะช่วยลดโอกาสที่นักเรียนจะเลียนแบบพฤติกรรมเสี่ยง เสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-Efficacy): กิจกรรมที่ส่งเสริมการระดมสมองและการแก้ปัญหาาร่วมกัน (Brainstorm - B) ช่วยให้นักเรียนรู้สึกว่าคุณมีความสามารถและมีความรู้ค่า ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของความเชื่อมั่นในตนเอง นักเรียนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงมีแนวโน้มที่จะสามารถปฏิเสธแรงกดดันจากภายนอกที่ชักจูงไปในทางที่ไม่ดี และสามารถเลือกที่จะไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับสารเสพติดและอบายมุข และได้รับการเสริมแรงทางบวก: การสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นและมีการดูแลเอาใจใส่ (Care and Support System - C ภายใต้ Comfort) จะช่วยให้นักเรียนรู้สึกได้รับการยอมรับและสนับสนุน เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมหรือไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดและอบายมุข พวกเขาจะได้รับการเสริมแรงทางบวกจากครู ผู้ปกครอง และเพื่อน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมพฤติกรรมเหล่านั้นต่อไป สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ของ Bandura ที่นำเสนอไว้ว่าบุคคลเรียนรู้พฤติกรรมใหม่ ๆ ผ่านกระบวนการหลักของการสังเกต (Observation) เลียนแบบ (Imitation หรือ Modeling) และการเสริมแรง (Reinforcement) โดยเน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม ปัจจัยส่วนบุคคล (เช่น ความคิด ความเชื่อ) และพฤติกรรม (Bandura, 1991)

2. ผลต่อระดับความสุขในชีวิตของนักเรียน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ที่ได้รับการดำเนินงานตาม “BNK Comfort Model” มีคะแนนเฉลี่ยของระดับความสุขในชีวิตโดยภาพรวมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับความสุขในชีวิตของนักเรียนเพิ่มขึ้นจาก 75.80 (ก่อนการทดลอง) เป็น 82.15 (หลังการทดลอง) เมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการทดลอง พิจารณารายด้านพบว่า ความสุขทางกาย ใจ สังคม สติปัญญา นักเรียนมีความสุขในด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้นทุกด้าน เนื่องมาจากการดำเนินงานของรูปแบบตอบสนองความต้องการพื้นฐาน สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow, 1954) ที่กล่าวว่าความปลอดภัยเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ เมื่อนักเรียนรู้สึกปลอดภัยทั้งทางร่างกายและจิตใจ พวกเขาก็จะมีแนวโน้มที่จะมีความสุขมากขึ้น องค์ประกอบของ “BNK Comfort Model” ที่เน้นการสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตร อ่อนโยน (Kindness - K) และการดูแลรักษาตนเองให้ปลอดภัย (Maintenance - M ภายใต้ Comfort) รวมถึงการสร้างเชื่อมั่นในการใช้ชีวิตอย่างปลอดภัย (Outstanding - O ภายใต้ Comfort) มีส่วนช่วยในการสร้างความรู้สึกปลอดภัยให้กับนักเรียน นอกจากนี้ โมเดลยังส่งเสริมความปลอดภัยในหลากหลายมิติ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของความสุขและความเป็นอยู่ที่ดี การบูรณาการองค์ประกอบต่าง ๆ ของโมเดลได้ส่งผลเชิงบวกต่อพัฒนาการทั้งทางกาย ใจ สังคม และสติปัญญาของนักเรียน ซึ่งนำไปสู่ระดับความสุขที่สูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนควรมีการวางแผนกิจกรรมป้องกันยาเสพติดในระยะยาว โดยกำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์ กิจกรรม ผู้รับผิดชอบ และงบประมาณที่ชัดเจน
2. โรงเรียนควรสร้างคู่มือและแนวทางการใช้โมเดล: พัฒนาคู่มือการใช้ “BNK Comfort Model” ที่มีรายละเอียดของกิจกรรม แนวทางการดำเนินงาน และเครื่องมือประเมินผล เพื่อให้โรงเรียนอื่น ๆ

สามารถนำไปปรับใช้ได้ง่ายและมีประสิทธิภาพ

3. โรงเรียนควรบูรณาการหลักการและกิจกรรมของ “BNK Comfort Model” เข้าสู่แผนการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่เพียงแค่โครงการระยะสั้น เพื่อให้การเสริมสร้างพฤติกรรมเชิงบวกและภูมิคุ้มกันทางใจเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาผลกระทบของ “BNK Comfort Model” ต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อสารเสพติดและอบายมุข รวมถึงระดับความสุขของนักเรียนในระยะยาว
2. ศึกษาปัจจัยความสำเร็จที่มีต่อการนำแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ชีวิตอยู่อย่างมีสุขปลอดจากยาเสพติดและอบายมุข ด้วย “BNK Comfort Model” ไปใช้
3. ศึกษาเปรียบเทียบผลระหว่างกลุ่มที่ใช้และกลุ่มที่ไม่ใช้แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ชีวิตอยู่อย่างมีสุขปลอดจากยาเสพติดและอบายมุข ด้วย “BNK Comfort Model”

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). คู่มือการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดยาเสพติดและอบายมุข. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ปี 2565. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ธนพร สุวรรณวรบุญ. (2563). ความสุขในการทำงานและสุขภาวะทางจิตของบุคลากรผู้ดูแลผู้ป่วยสารเสพติด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, เชียงใหม่.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- โรงเรียนบ้านหน้าควนลัง. (ราชภัฏสามัคคี) (2565). รายงานสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติด. สงขลา: โรงเรียนบ้านหน้าควนลัง (ราชภัฏสามัคคี).
- ศูนย์สุขวิทยาจิต. (2562). รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2562. นนทบุรี: กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). คู่มือการจัดทำผลงาน/นวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2565). รายงานสถานการณ์ยาเสพติดประเทศไทย ประจำปี 2565. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมไม่พึงประสงค์. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- อัญชลี จมพภูจามิกร. (2564). อยู่อย่างไรให้เป็นสุขในวัยสูงอายุ. สืบค้นเมื่อ 22 ธันวาคม 2565 จาก <https://www.rama.mahidol.ac.th/ramamental/generalknowledge/general>.
- Bandura, A. (1991). Social cognitive theory of self-regulation. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50(2), 248-287.
- Maslow, A. H. (1954). *Motivation and personality*. Harper ¹ and Row.
- Seligman, M. E. P. (2011). *Flourish: A visionary new understanding of happiness and well-being*. NY: Atria Books.